

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี
Factors Affecting The Saving Behavior Of The population in
Chanthaburi Province Thailand

บุษยมาส บุญชาญ
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Bussayamas Boonchan
Email: buddyboot2540@gmail.com
Faculty of Business Administration Program in Accounting,
Ramkhamhaeng University
Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรีที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในจังหวัดจันทบุรีจำนวน 535,715 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน ปัจจัยการออมของเคนส์ ซึ่งประกอบด้วย การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน และปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ซึ่งประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยการออมของเคนส์, ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน, พฤติกรรมการออมเงิน

ABSTRACT

This research aims to study Factors Affecting The Saving Behavior Of The population in Chanthaburi Province Thailand. The population of this research consisted 535,715 people in Chanthaburi Province. The sample size was calculated using the formula by Taro Yamane that the sample group of this study are 400 people and accidental sampling. The research instrument was a questionnaire. The result of the research of Factors Affecting The Saving Behavior Of The population in Chanthaburi Province Thailand found that the population in

Chanthaburi province who has different personal factors such as age, status, education level and occupation have different saving behavior. Keynes' savings factors, which consist of increase in monthly income and monthly expenses, and planned behavior factors, which consist of attitudes toward behavior, Subjective Norms, and perceived behavioral control, effect on saving behavior of the population in Chanthaburi Province at statistically significant level 0.05

Keywords: Keynes' savings factors, Planned behavior factors, Money saving behavior

บทนำ

ครัวเรือนไทยกว่า 95.1% มีภาระหนี้สิน โดยมีหนี้เฉลี่ยสูงถึง 740,596.94 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้น 22% จากปีที่ผ่านมา ขณะที่ภาระผ่อนชำระเฉลี่ยอยู่ที่ 22,022.08 บาทต่อเดือน โดยภาคครัวเรือนไทยส่วนใหญ่มีรายได้ 50,001–100,000 บาทต่อเดือน แต่กว่า 46.3% ไม่มีเงินออมฉุกเฉิน และในกลุ่มคนที่มีการเก็บออมพบว่ามีภาระออมลดลง (ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2568) จากวิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่สร้างความเสียหายแก่ธุรกิจต่าง ๆ ส่งผลให้การจ้างงานหยุดชะงัก ทำให้ประชาชนจำนวนมากจำเป็นต้องพึ่งพาเงินออมเพื่อประคองชีวิตและธุรกิจของตนเอง ในส่วนของประชาชนที่ไม่มีเงินออมสำรองไว้ใช้ในช่วงวิกฤตนั้นจึงต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนอื่นเพื่อความอยู่รอด ไม่ว่าจะเป็นเงินกู้ในระบบหรือนอกระบบ จึงส่งผลให้ประชาชนเป็นหนี้เพิ่มขึ้นในขณะที่สถานะเศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัวดีมากนัก

จากปัญหาข้างต้นทำให้เห็นว่าการออมมีความสำคัญมากในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน การออมเงินไม่แน่ว่าจะช่วยให้ชีวิตตนเองดีขึ้นแล้ว ยังช่วยไม่ให้เดือดร้อนถึงครอบครัวหรือคนรอบข้างอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการส่งเสริมการออมเพื่อให้ชีวิตของคนในปัจจุบันมีความมั่นคงทางการเงินมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการออมของเคนส์และปัจจัยพฤติกรรมตามแผนที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันน่าจะมีพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรีต่างกัน

2. ปัจจัยการออมของเคนส์และปัจจัยพฤติกรรมตามแผนน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการออมของเคนส์

ทฤษฎีการออมของเคนส์ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เป็นแนวคิดของ Keynes (1936) ซึ่งพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการบริโภค หากรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคก็จะเพิ่มขึ้นด้วย แต่การเพิ่มขึ้นของการบริโภคนั้นจะน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ อีกทั้งรายได้อังเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดการบริโภคและการออม (Aidoo-Mensah, 2018) และเป็นปัจจัยกำหนดทางตรง (Direct Determinant) ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เป็นปัจจัยทางอ้อม (Indirect Determinant) ดังนั้นจึงสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่าย และการออมออกมาเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{การออม (S)} = \text{รายได้ (Y)} - \text{ค่าใช้จ่าย (C)}$$

แนวคิดทฤษฎีการออมของเคนส์สามารถสรุปได้ดังนี้ การออมคือส่วนที่เหลือจากรายได้หลังการบริโภค รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการออมและปริมาณการออมซึ่งรายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดความสามารถในการออม (มนิพร ชื่นชม และ ทองใหญ่ อัยยะวรากุล, 2566) หากรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคและการออมเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นด้วย รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง โดยที่ปัจจัยรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมอยู่ในระดับมาก และค่าใช้จ่ายต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมลดลงมา (ปรารธนา หลีกภัย, 2563) การบริโภคหรือค่าใช้จ่ายจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการออม เพราะหากมีค่าใช้จ่ายที่สูงก็จะทำให้มีเงินเหลือที่จะออมน้อย แต่หากมีค่าใช้จ่ายที่น้อยก็จะทำให้มีเงินเหลือที่จะนำไปออมมาก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพฤติกรรมตามแผน

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมที่อธิบายถึงเจตนาของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมที่มีการไตร่ตรองหรือวางแผนไว้ล่วงหน้า พัฒนาโดย Ajzen (1991) การที่บุคคลนั้นจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่ส่งผลและเป็นอุปสรรคเข้ามาเกี่ยวข้อง (อารยะ ทิมละม่อม, 2561) ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนประกอบไปด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่

1. ทักษะที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของบุคคลต่อพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งมาจากความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ทักษะสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมได้ ว่าบุคคลที่มีทัศนคติในเชิงบวกต่อพฤติกรรมใดและจะมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Warisadi and Keni (2025) พบว่า ทักษะทางการเงินส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของนักศึกษาในเมลเบิร์น และงานวิจัยของ ธารทิพย์ พจน์สุภาพ และคณะ (2568) ได้ศึกษาและพบว่าทัศนคติทางการเงินและความรู้ด้านการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยทัศนคติทางการเงินสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการออมของพนักงานได้สูงสุด

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความคาดหวังหรือแรงกดดันทางสังคมว่าบุคคลอื่นที่สำคัญ (เช่น ครอบครัว เพื่อน) คิดว่าตนควรทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น หากแรงกดดันทางสังคมมีแนวโน้มเชิงบวก (เช่น สังคมเห็นว่าควรทำพฤติกรรมนั้น) ก็将进一步เพิ่มความตั้งใจของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Isa and Kim (2024) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและความตั้งใจออมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งในงานวิจัยนี้เน้นที่การได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นหลัก กล่าวคือในปัจจุบันอิทธิพลจากเพื่อนในหมู่วัยรุ่นมีส่วนทำให้เกิดความตั้งใจในการออมของเยาวชนชาวมาเลเซีย และงานวิจัยของ Jamal et al. (2016) พบว่า ครอบครัวและเพื่อนมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมการออมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในรัฐซาบาห์ ประเทศมาเลเซีย

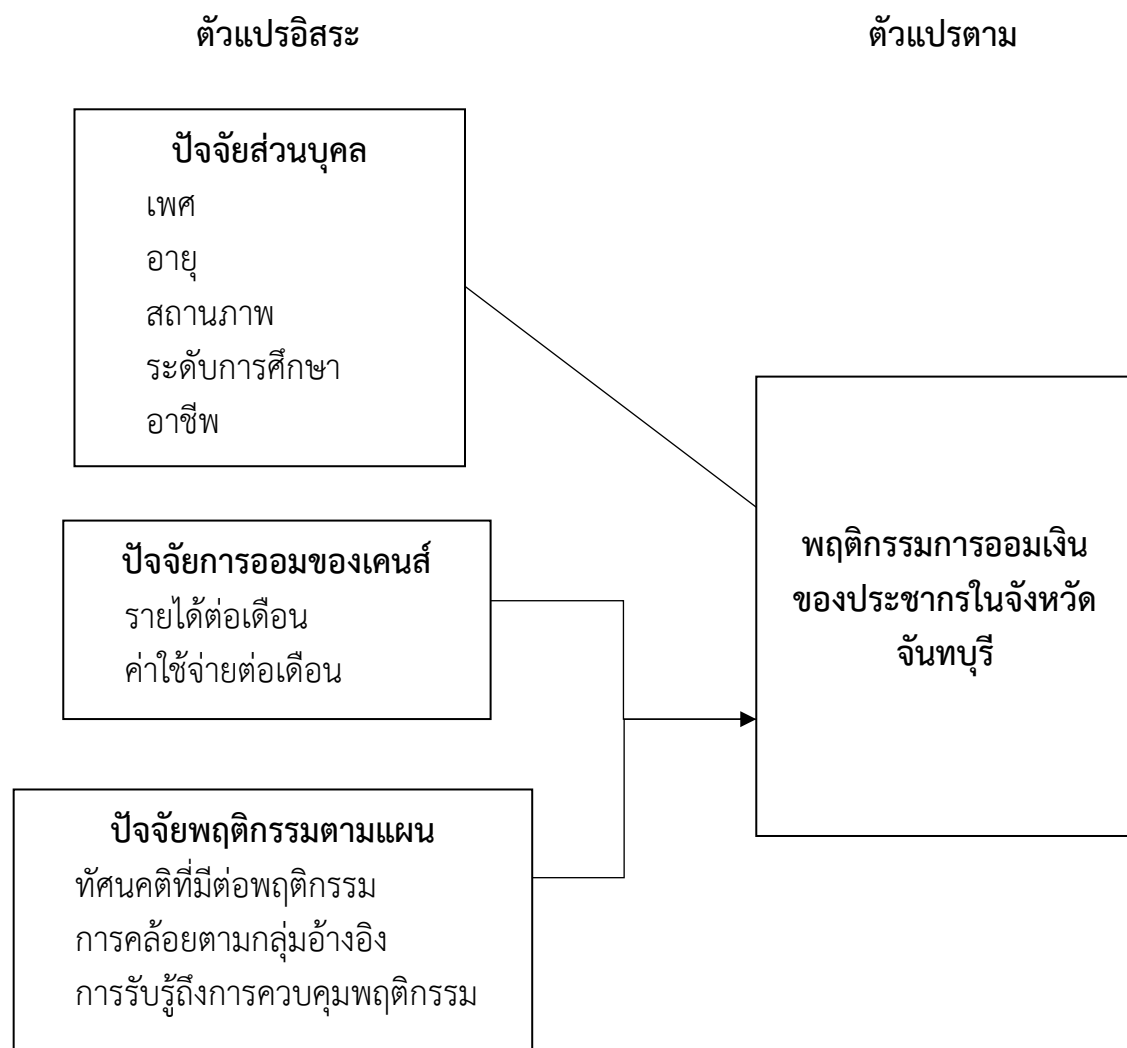
3. การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถมากน้อยเพียงใดในการดำเนินพฤติกรรมนั้น และปัจจัยภายนอกหรือภายในที่ส่งผลต่อความสามารถนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Looi et al. (2022) ได้ศึกษาและพบว่า การควบคุมตนเองและความตั้งใจที่จะออมเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการออมที่แท้จริง และงานวิจัยของ Mohamed (2023) พบว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินคือความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการออม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออม

การออม หมายถึง การมีเงินเก็บที่มาจากรายได้ของการทำงาน ซึ่งแบ่งเก็บสะสมไว้ทั้งนี้สามารถเก็บออมได้หลายรูปแบบ เช่น เงินสด กองทุน และอสังหาริมทรัพย์ เมื่อถึงวัยเกษียณผู้สูงอายุจึงนำเงินที่เก็บไว้มาใช้ในการดำรงชีวิต และยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (พิฤดา พยัคฆ์, 2566) อีกทั้งการออมยังหมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากรายได้หักค่าใช้จ่ายแล้วแบ่งรายได้ส่วนเกินเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ ในยามชรา เพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เป็นต้น (วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาณิตย์ ธิรพลงาม และคณะ (2566) พบว่า พฤติกรรมการออมของลูกค้านาคาการออมสิน สาขาหนองมนส่วนใหญ่

มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายยามฉุกเฉินในครอบครัว และมีจำนวนเงินในการออมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท และ 3,001-15,000 บาท และงานวิจัยของ สิริลักษณ์ วรรณกุล และ นงคินิตย์ จันทร์จรัส (2559) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการออมหรือลงทุนทุกเดือน โดยออมหรือลงทุนในระยะยาว 5 ปีขึ้นไป ด้วยสัดส่วน 10% แต่ไม่ถึง 20% ของรายได้ และมีวัตถุประสงค์ในการออมหรือลงทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในอนาคต เช่น ค่าใช้จ่ายกรณีฉุกเฉิน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกออมด้วยการฝากเงินกับธนาคารมากที่สุด รองลงมาคือการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต และมีส่วนน้อยที่เลือกลงทุนในตราสารหนี้ เช่น พันธบัตร ตัวเงินคลัง หุ้นกู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 535,715 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) จะได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากนั้นใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มีการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามและแจกแบบสอบถามทางช่องทางออนไลน์ แบบสอบถามถูกแบ่งออกเป็น 5 ส่วน และมีการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม 2 วิธี คือ (1) การตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC ของแบบสอบถามชุดนี้มีค่าเท่ากับ 0.67 และ (2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach, 1970) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.906

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ปริมาณเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์หลักในการออม

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยการออมของเคนส์ ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน และพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ การจัดสรรเงินออม และการหักเงินอัตโนมัติ ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-Test

2.2 พฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการออม จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยการออมของเคนส์และปัจจัยพฤติกรรมตามแผนที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงโครงสร้างด้วยวิธี Principal Component Analysis จะได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการ

เพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน ด้านรายได้ต่อเดือน ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน ด้านทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้านการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม และพฤติกรรม การออมของประชากรในจังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรในจังหวัดจันทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 มีอายุ 27 – 42 ปี (Gen Y) จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 สถานภาพสมรสจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 อาชีพข้าราชการ/พนักงาน ราชการจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชากรในจังหวัดจันทบุรีที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเงินไม่ แตกต่างกัน และในส่วนของประชากรในจังหวัดจันทบุรีที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และ อาชีพที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของพฤติกรรมการออมเงินของ ประชากรในจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัย	B	Std. Error	Beta	t	Sig	F	Sig.
ค่าคงที่	0.844	0.217		3.895	0.000*	76.299	0.000*
การเพิ่มขึ้นของ รายได้ต่อเดือน	0.279	0.037	0.347	7.512	0.000*		
รายได้ต่อเดือน	0.067	0.039	0.084	1.700	0.090		
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	-0.162	0.032	-0.209	-5.118	0.000*		
ทัศนคติที่มีต่อ พฤติกรรม	0.349	0.057	0.290	6.168	0.000*		
การคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิง	0.106	0.026	0.155	4.040	0.000*		
การรับรู้ถึงการ ควบคุมพฤติกรรม	0.155	0.051	0.137	3.044	0.002*		

$R = 0.734$, $R^2 = 0.538$, Adjusted R Square = 0.531, SEE = 0.374 * Sig < 0.05

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งประกอบด้วย การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม โดยตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุดคือ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม

รองลงมาคือ การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.734 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 53.8 รวมทั้งมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ อยู่ที่ ± 0.217 ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอยพหุคูณได้ดังนี้

$$Y = 0.844 + 0.349 (\text{ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม}) + 0.279 (\text{การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน}) + (-0.162) (\text{ค่าใช้จ่ายต่อเดือน}) + 0.155 (\text{การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม}) + 0.106 (\text{การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง})$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือนและค่าใช้จ่ายต่อเดือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติสิริ ประสาทกุล (2565) ที่ว่าการออมเงินเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คชภัก จิรวัชรพล และคณะ (2568) พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจ กรุงเทพมหานคร ทางด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือนมีอิทธิพลเชิงลบต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา ก่อสกุล (2565) ที่ว่า ค่าใช้จ่ายมีอิทธิพลต่อระดับการออมในเชิงลบในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราบธนา หลีกภัย (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในเขตพื้นที่จังหวัดตรังในระดับมากที่สุดคือ รายได้และค่าใช้จ่าย ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยพฤติกรรมตามแผน ซึ่งประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Widyastuti et al. (2016) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการออมได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ จากความรู้ทางการเงินและความตั้งใจในการออม ในขณะที่ความตั้งใจในการออมได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจากทัศนคติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Satsios and Hadjidakis (2018) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนชาวโปแลนด์ ประเทศกรีซ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Looi et al. (2022) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ทางการเงิน อิทธิพลจากครอบครัว การควบคุมตนเอง และความตั้งใจที่จะออมเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการออมที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรี พบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินมากที่สุด เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนจึงควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการออมให้แก่ประชาชนหรือเยาวชนเพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมการออมเงิน สิ่งที่เราควรให้ความสำคัญรองลงมาคือ การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อเดือน เพราะเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นจะมีการออมเงินที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างอาชีพเสริมให้ประชาชนอีกหนึ่งช่องทางเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบันยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีรายได้จากหลากหลายช่องทางและสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการออมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชากรในจังหวัดจันทบุรีเท่านั้น ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไม่ครอบคลุมระดับประเทศ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากขึ้น จึงควรขยายอาณาเขตในการศึกษาให้ครอบคลุม
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านหนี้สิน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านทักษะทางการเงิน เพื่อการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น

เอกสารอ้างอิง

- คชภัก จิรวัชพล, บุญมี ยอมพันธ์, กรรณิกา แสงสุริศรี, และ คชศักดิ์ มหารมณ. (2568). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจกรุงเทพมหานคร. วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ, 7(1), 29–43.
- ธารทิพย์ พจนสุภาพ, ขวัญวิทย์ ศรีใส, ธนกร เทียมอุดมฤกษ์ และ จงจิตต์ แซ่ลี. (2568). บทบาทของความรู้ด้านการเงินและทัศนคติทางการเงินต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 20(71), 47–52.
- ปรารธนา หลีกภัย. (2563). พฤติกรรมการออมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดตรัง. วารสารบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 13(3), 111–126.
- ผานิตย์ ธีรพลงาม, เจริญวิทย์ หาญเมธีคุณา, เด่นพงศ์ กุณทีกาญจน์ และ ณฐิกา ทิศทะชะยะ (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 42(2), 292–301.
- มนีพร ชื่นชม และ ทองใหญ่ อัยยะวรากุล. (2566). เพศและพฤติกรรมการออมใน สปป.ลาว. พัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์, 17(2), 107–120.

- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2568). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเผยผลสำรวจหนี้ครัวเรือนไทย ปี 2568 หนี้เฉลี่ยพุ่ง 7.4 แสนบาทต่อครัวเรือน สูงสุดในรอบ 4 ปี. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2568. จาก <https://www.utcc.ac.th/utcc-household-debt-2568/>
- วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล (2566). การศึกษาความสามารถในการออมของแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์, 37(4), 51-72.
- สิริลักษณ์ วรรณกุล และ นงศ์นิตย์ จันทร์จรัส (2559). พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของผู้มีเงินได้ อายุระหว่าง 22-60 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. ใน การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการ ระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี 2559 (น. 2279-2285).
- เสาวลักษณ์ เขตสูงเนิน. (กันยายน 2568). วิกฤตใหม่? คนไทยรายได้น้อยไม่ทันรายจ่าย แบกหนี้ท่วม 7.4 แสนบาท/ครัวเรือน พุ่งสูงในรอบ 4 ปี กว่า 46% ไร้เงินออมฉุกเฉิน. The Standard. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2568. จาก <https://thestandard.co/thai-debt-burden-46-percent-no-savings/>
- อารยะ ทิมละม่อม. (2561). การชี้จักรยานเพื่อการออกกำลังกายอย่างปลอดภัย: การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Ajzen, I. (1991). *The theory of planned behavior*. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Dal Borgo, M. (2017). *Ethnic and racial disparities in saving behavior* (Working Paper). Retrieved 17 October 2025, From <https://ssrn.com/abstract=2931189>
- Isa, S. M., & Kim, J. O. (2024). *Examining factors of savings behaviour among Malaysian youth*. *Journal of Governance and Integrity*, 7(1), 650-667. <https://doi.org/10.15282/jgi.7.1.2024.9733>
- Jamal, A. A. A., Ramlan, W. K., Mohidin, R., & Osman, Z. (2016). *Determinants of Savings Behaviour Among University Students in Sabah, Malaysia*. *International Journal of Accounting and Finance in Business*, 1(1), 24-37.
- Looi, Y. H., Nguyen, L. T. P., & Muthaiyah, S. (2022). *Factors affecting university students' saving behaviour in Malaysia*. In A. Asmawi (Ed.), *ICTIM 2022, AEBMR 228* (pp. 87-101). https://doi.org/10.2991/978-94-6463-080-0_8
- Mohamed, I. (2023). *An application of the Theory of Planned Behaviour to predict financial behaviour of minibus-taxi drivers and owners in Cape Town* [Master's research dissertation, University of Cape Town].
- Nizar, N., Choban, U., & Hussain, M. H. A. (2021). *Application of TPB on the saving intention among the students of community colleges: Moderating effect of*

mobile applications. Global Business and Management Research: An International Journal, 13(4), 263–275.

Satsios, N., & Hadjidakis, S. (2018). *Applying the Theory of Planned Behaviour (TPB) in Saving Behaviour of Pomak Households. International Journal of Financial Research*, 9(2), 122–137. <https://doi.org/10.5430/ijfr.v9n2p122>

Warisadi, A. M., & Keni, K. (2024). *The influence of social environment, financial attitude, and income on the saving behaviour of students in Melbourne*. In K. Keni et al. (Eds.), *Proceedings of the Thirteenth International Conference on Entrepreneurship and Business Management UNTAR 2024 (ICEBM 2024)* (Advances in Economics, Business and Management Research 338). https://doi.org/10.2991/978-94-6463-809-7_18

Widyastuti, U., Suhud, U., & Sumiati, A. (2016). *The impact of financial literacy on student teachers' saving intention and saving behaviour. Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(6), 41–48.

Winston, G. C., Carbone, J. C., & Hurshman, L. C. (2001). *Saving, wealth, performance, and revenues in US colleges and universities*. [Williams Project on the Economics of Higher Education, Williams College]. Retrieved 15 October 2025, From <https://hdl.handle.net/10419/23506>